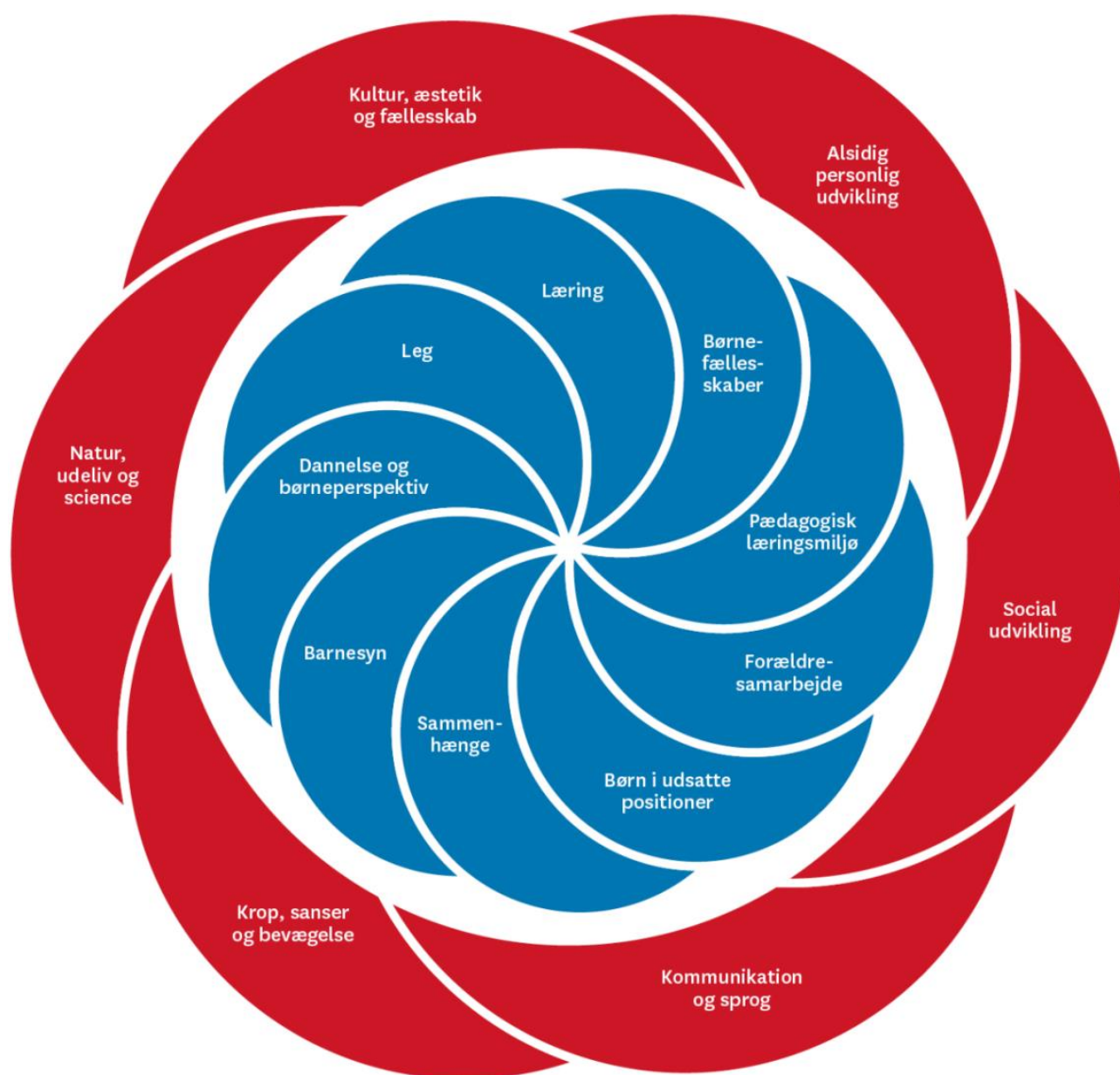

Pædagogisk Læreplan

for daginstitutionen

"Børnehuset Solsikken"

Indhold

Indhold	2
Indledning	3
Vejledning til udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	4
Praktiske oplysninger	5
Pædagogisk læringsmiljø	12
Solsikkens læringsprofil (Ref. 4)	13
Sammenhæng til børnehaveklassen (kun gældende for kommende skolestartere)	16
De seks læreplanstemaer og 12 læringsmål	18
.....	21
Social udvikling	21
.....	24
Kommunikation og sprog	24
Krop, sanser og bevægelse	26
Natur, udeliv og science	29
Kultur, æstetik og fællesskab	32
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	34
Inddragelse af lokalsamfundet (udarbejdes områdevis)	34
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (udarbejdes af den enkelte daginstitution)	35
Værktøjskasse	36

Figur 1 Læreplansblomsten *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold*. (Børne- og socialministeriet, 2018)

Egedal Kommunes skabelon for den pædagogiske læreplan er udarbejdet på baggrund af:

- *Bekendtgørelse af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge, LBK nr. 176 af 25/02/2019*
- *Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer, BEK nr. 968 af 28/06/2018*
- *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold (Børne- og socialministeriet, 2018)*
- *Skabelon til pædagogisk læreplan (Børne- og socialministeriet og Danmark Evalueringsinstitut, 2019)*

Indledning

Alle dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv, efter dagtilbudslovens § 7.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde, og den er et redskab til at skabe en fælles retning for det pædagogiske arbejde og samtidig sikre, at der arbejdes bevidst med pædagogik hele dagen i alle dagtilbud. Den pædagogiske læreplan er dynamisk og bruges til udvikling af pædagogisk praksis.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, læreplanstemaerne og læringsmål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Det pædagogiske grundlag består af ni elementer:

- *Barnesyn*
- *Dannelse og børneperspektiv*
- *Leg*
- *Læring*
- *Børnefællesskaber*
- *Pædagogisk læringsmiljø*
- *Forældresamarbejde*
- *Børn i udsatte positioner*
- *Sammenhæng til børnehaveklassen*

Nogle elementer, eksempelvis barnesyn, skal altid være til stede, mens andre elementer, som eksempelvis sammenhæng til børnehaveklassen, kan være mere til stede i nogle sammenhæng end andre.

Der er seks læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop sanser og bevægelse
5. Natur udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Læreplanstemaerne afspejler den brede læringsforståelse, som er i dagtilbuddene.

Der er fastsat to læringsmål for hvert læreplanstema. Disse udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring, samtidig med at der sættes en fælles retning for det pædagogiske arbejde.

Den pædagogiske læreplan indeholder pædagogiske refleksioner og retningsgivende eksempler på, hvordan dagtilbuddene arbejder med at fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vejledning til udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Organiseringen af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Planlægning af det pædagogiske arbejde tager afsæt i dagtilbudslovens § 8-10. Alle daginstitutioner og dagplejen skal udarbejde en skriftlig pædagogisk læreplan for hele børnegruppen i alderen 0-2 år og for børnegruppen i alderen fra 3 år og frem til skolestart. Hvis børnene er organiseret i andre aldersgrupper, udarbejdes den pædagogiske læreplan på baggrund af denne organisering. Den pædagogiske læreplan skal evalueres mindst hvert andet år.

Udfyldelse af læreplansskabelonen

Denne pædagogiske læreplan er delt i to.

I første del beskrives det *pædagogiske grundlag*. Her beskrives med korte pædagogiske refleksioner, hvordan det enkelte dagtilbudsområde arbejder med det pædagogiske grundlag, og hvordan de enkelte elementer omsættes i området. Denne del af den pædagogiske læreplan udarbejdes i området.

Den anden del af den pædagogiske læreplan fokuserer på *de seks læreplanstemaer og de 12*

læringsmål, og den tager afsæt i det pædagogiske grundlag. Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer, og det skal fremgå, hvordan det understøtter læringsmålene. Til dette kan der eksempelvis anvendes praksisfortællinger som pædagogisk redskab. Anden del af den pædagogiske læreplan udarbejdes i den enkelte daginstitution.

Herudover beskrives til sidst i den pædagogiske læreplan, hvordan der arbejdes med inddragelse af lokalsamfundet og børnemiljøet.

Nationale krav til den pædagogiske læreplan

Det gælder for både det pædagogiske grundlag og læreplanstemaerne samt de 12 læringsmål, at indholdet er nationalt fastsat og beskrevet i *Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold* (Børne- og Socialministeriet 2018) og i *Bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold og i seks læreplanstemaer* (2018).

Du kan finde relevante links i værktøjskassen på side 20.

Praktiske oplysninger

Børnehuset Solsikken er en integreret daginstitution med børn i alderen 0 – 6 år.

Solsikken er normeret til 28 vuggestuebørn og 63 børnehavebørn fordelt på 2 vuggestuegrupper og 3 børnehavestuer.

I Solsikken er der 16 medarbejdere og 1 pædagogisk leder.

Solsikken har frokostordning pr. 1. jan. 2021. Maden i Egedal Kommune leveres pt fra Fru Hansens kælder, det bliver tilberedt og anrettet indbydende af husets køkkenansvarlige.

- Adresse: Kongevænget 2, 2765 Smørum
- Åbningstider: Mandag – Torsdag kl. 6.30-17.00
Fredag - kl. 6.30 – 16.00

Område Smørum

Der arbejdes hver dag med at skabe optimale læringsmiljøer der tager udgangspunkt i barnets og gruppens behov, samt ud fra hvilke færdigheder barnet og gruppen har brug for at få understøttet og styrket. Som pædagogisk professionelle er personalet ansvarlige for den gode og udviklingsstøttende relation, og personalet ved at alle børn er naturligt nysgerrige og lærer gennem positive relationer til personalet og børnefællesskabet.

Ovenstående pædagogiske tilgang og menneskesyn sikres ved at arbejde ud fra de 8 samspilstemaer i ICDP, som samtidig sikrer en konstant refleksion over egen praksis.

Personalet strukturerer sig, således at børnenes behov kan imødekommes ved at samle dem i mindre grupper. Herved kan personalet være mere nærværende med børnene samt være optaget af at understøtte barnets spor, med blik på at børn er aktive deltagere ind i læringsmiljøet.

Personalet har fokus på barnets egen aktive læreproces. Det skal være meningsfuldt for barnet at deltage; alle børn har brug for at opleve sig som betydningsfulde

bidragsydere til et fællesskab. Dette understøtter personalet ved at opfordre dem til at hjælpe deres venner som en del af pædagogikken i garderoben, eller ved at børnene hjælper med at dække bord, henter de mindre børns madkasse etc.

Der er rigtig mange ressourcer i børnefællesskabet, og personalet er optaget af, at børn lærer ved at se, lytte til hinandens forskelligheder.

Område Smørum vil kendes på et inkluderende børnesyn, hvor barnet ses og høres og hvor børnenes perspektiver tages alvorligt og vækker nysgerrighed hos de voksne.

I Børnehuset Solsikken er ambitionen (Ref. 1)

Solsikkens tilgang til arbejdet med børn skal være præget af respekten for børns leg som noget helt centralt i forståelsen af, hvordan børn tilegner sig viden og kultur. Solsikken arbejder med de grundlæggende kompetencer børn skal udvikle via livet i institutionen, samt lægger en betydelig vægt på det sociale samspil. Det betyder, at børnene og deres forældre kan have berettigede forventninger til, at Solsikken både i form og indhold tilrettelægger en dagligdag, hvor børnene er i kontakt med et miljø, der støtter børnene i udviklingen af disse kompetencer.

For at understøtte dette arbejdes der ud fra en inkluderende pædagogik. Inklusion er en vedvarende proces, der handler om at skabe åbne og udviklingsorienterede miljøer, hvor alle børn oplever sig som aktive deltagere i fællesskabet. Målet er, at alle børn skal ses, anerkendes og værdsættes som de unikke personer de er, og dermed sikres faglig, personlig og social udvikling.

Derudover har personalet i Solsikken et fælles værdigrundlag for samarbejdet og for arbejdet med børn, som består af fire grundværdier: Respekt, ligeværdighed, dialog, tillid. Det betyder, at samarbejdet mellem forældre, børn og personale skal bygge på gensidig tillid, ligeværdighed og respekt for den enkelte og den enkeltes baggrund.

Ref.1. jævnfør: Børnehuset Solsikken principper og værdier for det pædagogiske arbejde. s. 3-4

Det pædagogiske grundlag

Det pædagogiske grundlag består af ni forskellige elementer, som danner grundlaget for, hvordan der arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle vores dagtilbud.

Først beskrives elementerne børnesyn, dannelse og børneperspektiv leg, læring og børnefællesskaber, dernæst beskrives det pædagogiske læringsmiljø og til sidst beskrives arbejdet med forældresamarbejde, børn i udsatte positioner og sammenhængen til børnehaveklassen.

Det pædagogiske grundlag beskrives områdevis.

I Børnehuset Solsikken har personale og forældreråd endvidere vedtaget et sæt af pædagogiske principper og værdier der fremadrettet vil være bærende for arbejdet med læreplanstemaerne. Vedlagt som bilag.

Barnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan elementerne omsættes og kommer til udtryk i praksis.

Elementerne kan beskrives samlet eller hver for sig.

Børnesyn

I Område Smørum opfattes det enkelte barn som unikt med egne følelser, holdninger og drømme for fremtiden. Det betyder, at det enkelte barn skal involveres og have indflydelse på egen situation. Det er væsentligt at vide, at kun i relationer med andre og i tilknytning til andre kan barnet vokse og lære.

Det at være barn har en værdi i sig selv, og i børnelivet skal der være plads, tid og ro til at være barn. Udgangspunktet er, at alle børn trives og udvikler sig, når de har passende udfordringer, ser mening og oplever anerkendelse og social samhørighed i forpligtende, rummelige og givende fællesskaber.

Personalet møder hver dag barnet med nærhed ved at have øjenkontakt, være tilgængelig i børnehøjde og være opmærksom på barnets behov. Ligeledes sikres det at barnet mærker nærhed, omsorg og tryghed.

Børn har som udgangspunkt altid positive intentioner. Personalet er undersøgende og nysgerrige i forhold til barnets intentioner og behov og betragter altid barnet ud fra et ressourceorienteret perspektiv.

Der arbejdes endvidere med børnesynet i den børneinitierede leg, hvor det pædagogiske personale hjælper og guider børnene med at sætte ord på egne og andres intentioner i en empatisk og positiv tone.

Solsikkens Børnesyn (Ref. 2)

I Børnehuset solsikken har vi et børnesyn, hvor børn ses som selvstændige individer, der aktivt bidrager til egen udvikling via relationer og krav til omgivelserne. Børn afspejler det samfund, de lever i, de sociale relationer de indgår i og de krav der stilles til dem. Børn har – fra de bliver født – brug for tæt følelsesmæssig relation fra voksne, samt brug for aktivt samvær med positiv interesse, fra andre mennesker, for at udvikle sig. Børn har iboende en

lyst til at lære og udforske verden, men udviklingshastigheden varierer fra barn til barn. Det enkelte barn er unikt og har krav på at blive mødt med respekt og forståelse for sin person.

I Solsikken forpligter personalet sig til at arbejde med anerkendende relationer. Kernen i den anerkendende relation er et menneskesyn, der siger, at alle - små som store - er lige værdige. De voksne har naturligvis ansvaret for samværet, da det er dem, der har erfaringen og overblikket. Men alle er lige værdige i den forstand, at følelser, oplevelser og holdninger i udgangspunktet er lige meget værd. Den anerkendende grundholdning handler om et samvær, hvor man lytter til hinanden, er nærværende og opmærksomme, tager sig tid til og gør sig umage med at forstå hinanden. Og hvor der samtidig kan sættes grænser og stilles krav til hinanden på en åben, direkte og konstruktiv måde.

Det handler om, at det er de voksne der sørger for, at det enkelte barn føler sig set, anerkendt og værdsat uden, at skulle præstere andet end at være det menneske, barnet nu engang er.

Ref.2. Jævnfør: Børnehuset Solsikken principper og værdier for det pædagogiske arbejde. s. 5-6

Dannelse og børneperspektiv

Børn skal føle sig set og forstået og opleve at have en demokratisk stemme. Børn skal være aktive medskabere af deres egen læring og udvikling inden for rammer, som de voksne har ansvaret for. Der skal lyttes til børnenes oplevelse af, hvordan det er at være i dagtilbud. Hvordan er deres oplevelse af, om de mestrer, kan finde mening og hører til? Børns oplevelse af indflydelse er en tidlig del af deres dannelsesproces og af udviklingen af demokratisk forståelse.

I Område Smørum understøttes børnenes mestring af eget liv ved aktivt at arbejde med hverdagslivets læring og udviklingen af barnets selvstændighed. Der arbejdes målrettet med de pædagogiske rutiner, såsom måltidet og påklædning, da disse gentagelser og rutiner er umiddelbart meningssskabende for børnene og genkendelige fra deres andre livssammenhænge. Genkendeligheden og gentagelsen i rutinerne skaber forudsigelighed, som på sigt skaber handlingsrum, som børnene selvstændigt kan navigere i. Børnene ved, hvad der forventes af dem, og de kan derfor agere selvstændigt heri.

Det er blandt andet gennem de pædagogiske rutiner, at børnenes medbestemmelse sikres. Når børnene ved, hvad der skal ske og kan forudsige de handlinger, som rutinerne påkalder, kan de bidrage. Dette er i fuld overensstemmelse med Område Smøruns børnesyn, børnenes bidrag som vigtige og væsentlige elementer i det pædagogiske arbejde og fællesskab.

Endvidere arbejdes der f.eks. med dannelse og børneperspektivet til samling, hvor personalet i planlægning og praksis sørger for plads til, at der arbejdes systematisk med at inddrage børnenes perspektiver og dannelse. Personalet er lyttende, understøttende og giver børnene tid til refleksion.

Der arbejdes med børnenes mestring og ret til medbestemmelse ved at understøtte børnenes sproglige og følelsesmæssige udvikling, så deres evne til at handle og tænke selvstændigt erfares og udvides.

Leg

Børns leg er grundlæggende for deres sociale og personlige læring og udvikling, og legen har en værdi i sig selv. Leg betyder både børns spontane leg på deres helt egne præmisser, og den leg, der igangsættes, rammesættes og eventuelt understøttes af de voksne omkring børnene.

I Område Smørum anses legen som grundlæggende for understøttelsen af børnenes sociale og personlige udvikling. Det er i legen, at børnene afprøver sig selv, skaber nære relationer til andre børn og venskaber opstår. Legen har derfor en helt særlig værdi, og det kan være svært at blive en del af børnefællesskabet, hvis man ikke kan indgå i legen.

Den pædagogiske praksis tager derfor udgangspunkt i en balance mellem den børneinitierede og den voksenorganiserede leg. Der balanceres mellem de to gennem områdets børnesyn og børneperspektiv, der tager udgangspunkt i den enkeltes forudsætninger, og det, at personalet positionerer sig efter barnet eller børnegruppens behov. Det gøres ved, at de voksne er bevidste om at justere sig i forhold til børnenes læring og kan både gå foran, ved siden af eller bagved. Er der f.eks. et barn, som personalet oplever ikke er en del af fællesskabet hjælpes barnet ind i legen og der gives støtte og strategier til, hvordan barnet kommer ind i fællesskabet.

Ligeledes er personalet opmærksomme på, at den fysiske indretning, både ude og inde, er en facilitator for børnenes leg, fællesskab og fordybelse. Der arbejdes derfor meget målrettet med det fysiske rum, så der skabes plads til både spontan og organiseret leg.

Læring

Læring er en livslang proces, hvor barnet tilegner sig kundskaber og færdigheder. Motivation og passende udfordringer har betydning for at lære og udvikle sig – både som individ og som del af et fællesskab. Børn har brug for voksne, der sætter rammer, guider og vil noget med dem, men de har også brug for plads til at være sig selv og til at gøre deres egne erfaringer.

Børn lærer ved at udforske deres omverden med krop og sanser, ved at blive mødt af spørgsmål og udfordringer og ved selv at undres og stille spørgsmål.

Børn lærer også ved at eksperimentere, prøve sig frem, fejle, gøre opdagelser og finde løsninger. Børn lærer gennem kommunikation, udveksling og sociale interaktioner med de andre børn og de voksne i dagtilbuddet.

I Område Smørum er relationerne mellem børn og voksne af stor betydning for den læring barnet tilegner sig. Personale og børn lærer sammen og den fælles læring skaber fælles erindring. At øve sig er en del af læreprocessen og den voksne understøtter barnets refleksion over egen læring samt guider, vejleder og støtter barnet ud fra deres individuelle behov.

I Område Smørum arbejdes med relations dannelse mellem børn og voksne, hvor ICDP er et redskab til at øge kvaliteten af samspillet og relationen mellem børn og voksne. De pædagogisk professionelle følger barnets initiativ og supplerer til en meningssskabende dialog, leg og hverdag.

I Område Smørum arbejdes ud fra en bevidsthed om, at der er læring i alt. Barnet inddrages i de daglige rutiner - eks. måltid og garderobe. Den pædagogisk professionelle er ansvarlig for at skabe et læringsmiljø som fremmer denne læring – både den intenderede læring, men også læringen om den positive og udviklings støttende relation.

Der skabes inspirerende læringsmiljøer, der understøtter barnets egen nysgerrighed og undersøgende tilgang. Personalet følger børnenes spor og bygger videre på dette. F.eks. før en tur er børnene blevet forberedt på at de skal ud at kigge på fugle, undervejs ændres fokus, fordi børnene begynder at lege fangeleg, hvorefter det oprindelige fokus genoptages.

Visionen for børns udvikling og læring i Solsikken (ref. 3.)

I Solsikken ses læring som noget der aldrig er noget entydigt. For at læring skal blive til udvikling, skal det lærte kunne bruges i livspraksis – det skal give mening. Når det lærte bliver internaliseret - det vil sige, når det bliver en naturlig del af det, barnet kan, gør eller er - sker der en udvikling.

For at dette kan lade sig gøre, søger personalet i Solsikken at skabe udfordrende rammer, der vækker børns undren og nysgerrighed og opmuntrer børn til udvikling af kompetencer og selvstændighed. Endvidere, at give børnene mulighed for via egne aktiviteter at tilegne sig kompetencer, værdier og udtryksformer, som medvirker til det enkelte barns alsidige udvikling.

Desuden sættes fokus på det enkelte barns individuelle behov og kompetencer til at indgå i forpligtende fællesskaber og forstå fællesskabernes betydning.

Børnefællesskaber

Fællesskaber udgøres af hvem vi er, og det vi laver sammen. Alle børn i Område Smørum skal føle sig som en værdsat og meningsfuld deltager i et fællesskab, og fællesskaberne skal have noget at byde på for alle børn. Leg, læring, udvikling og dannelse sker i børnefællesskaber, som de voksne sætter rammerne for.

I Område Smørum arbejdes f.eks. med fokus på børnefællesskaber ved at give mulighed for at børnene i dagtilbuddene kan skabe relationer på tværs af grupper, alder, køn og kultur. Vores opgave er, at børnene får mulighed for at opleve nye sider hos hinanden og dermed danne nye fællesskaber og relationer, hvor barnet kan udvikle sig.

Det er de pædagogisk professionelle ansvar at understøtte børnenes mentaliseringsevne ved at facilitere positivt samspil i børnegruppen, som skal skabe grobund for gensidige og jævnbyrdige relationer mellem børnene. Det gøres bl.a. ved at hjælpe børnene med, at afkode de andre børns følelser, altså - hvordan reagerer andre på min handling? Det gøres endvidere ved at give børnene redskaber til, at mestre dette. F.eks. at barnet lærer at sige fra på en god måde, hvis dets grænse bliver overtrådt. Personalet sætter ord på børnenes følelser f.eks. når Gurli slår Søren i hovedet med en traktor, så gør det ondt på Søren og han bliver ked af det.

Pædagogisk læringsmiljø

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan I hele dagen arbejder med at skabe et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Tag udgangspunkt i følgende situationer:

- leg
- planlagte vokseninitierede aktiviteter
- spontane aktiviteter
- børneinitierede aktiviteter
- daglige rutiner

Det pædagogiske læringsmiljø skal tage afsæt i det pædagogiske grundlags øvrige elementer.

I Område Smørum skal det pædagogiske læringsmiljø blandt andet give barnet mulighed for at eksperimentere og bruge fantasien, lege forskellige og udviklende lege og bruge både de følelsesmæssige, sociale og kognitive kompetencer.

I Område Smørum er det pædagogiske læringsmiljø til stede hele dagen fra modtagelsen om morgenen til de sene eftermiddagstimer. Det betyder, at det pædagogiske læringsmiljø i forbindelse med både børnenes leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og daglige rutiner som f.eks. bleskift, frokost, oprydning, når børnene tager tøjet på og af i garderoben mv., skal give børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Dette gøres bl.a. ved at der arbejdes med voksenorden, så alle voksne er klar over hvilken rolle de har i forhold til den enkelte situation og børnene. Endvidere arbejdes der med dynamiske læringsmiljøer, hvor personalet altid tilpasser hverdagen efter den aktuelle børnegruppe og deres behov. Vores læringsmiljøer bærer derfor præg af foranderlighed og fleksibilitet i overensstemmelse med områdets børnesyn og børneperspektiv.

Solsikkens læringsprofil (Ref. 4)

I Solsikken forstår personalet overordnet set læring som en proces, der medfører ændringer i det enkelte menneske, i retning af en øget viden og kompetence, der udvider mulighederne for selvbestemmelse og selvstændighed. Personalet er i forbindelse med børns læringsmiljø opmærksomme på børnene trivsel og arbejder derfor ud fra, at de optimale forudsætninger for børns læring skal være til stede hele dagen. Personalet søger derfor altid at, motivere barnets lyst til aktiviteten, og at det føler sig trygt og anerkendt i det. Derudover sørger personalet for, at barnet er en aktiv del af sin egen læringsproces og føler at det har medindflydelse undervejs, således at aktiviteten bliver meningsfuld. Personalet ser barnet som medskabere af egen læring og den voksne som én, der skal støtte, guide og udfordre barnet.

Ref.4. Jævnfør: Børnehuset Solsikken principper og værdier for det pædagogiske arbejde. s. 6

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan der samarbejdes med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring:

I område Smørum lægges der vægt på den daglige kontakt med forældrene og personalet synliggør og informerer forældre om barnets hverdag i det daglige møde og på Aula (fra januar 2021).

Børnehusene i Område Smørum anser forældrene som de vigtigste personer i barnets liv og som afgørende ressourcer i samarbejdet om barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring. Personalet har derfor et stort fokus på at skabe et frugtbart samarbejde mellem de pædagogisk professionelle og forældre - både gennem samskabelse, forventningsafstemning og samtaler; men som en af de væsentligste elementer vægtes i særlig grad den daglige, nære kommunikation med forældrene. Her gives der mulighed for, at forældrene kan bidrage ind i det daglige samarbejde med vigtige perspektiver og viden om barnet. Dette gøres fordi personalets og forældrenes fælles tilgang og samarbejde om barnet, bedst understøtter barnets trivsel og udvikling. Personalet anser derfor det uformelle møde i hverdagen, som stedet hvor tilliden, relationen og det gode samarbejde udspringer.

Formelt rammesættes forældresamarbejdet gennem rundvisninger, forældresamtaler i form af opstartssamtaler, trivselssamtaler og overleveringssamtaler. Ved behov kan der aftales statussamtaler eller samtaler i forbindelse med konsultativt forum. I det formelle møde er det, det pædagogiske personale eller den pædagogiske leder, der kontakter forældrene med henblik på at aftale mødet.

Endvidere er alle forældre til enhver tid velkomne til at kontakte det pædagogiske personale til en uformel snak/samtale. Ligeledes afholdes der i alle afdelinger f.eks. forældrearbejdsdage, sommer- og eller julefester, samt andre lokale arrangementer hvor forældrene er med i planlægningen og inviteres indenfor. Alle huse har forældreråd som orienteres om pædagogiske tiltag, de kommer med ideer og spørger ind til den pædagogiske praksis. Det giver gode diskussioner og refleksioner i forældrerådet omkring børnenes hverdag.

Samarbejdet med forældrene om børnenes læring i Solsikken (Ref.5)

I Solsikken anses forudsætningen for børns trivsel, læring, sundhed og livsglæde som et fælles ansvar mellem hjem og dagtilbud. Der er nogle ting, som bedst kan tilgodeses hjemme, mens andre ting understøttes bedst i dagtilbuddet.

Børns trivsel og livsglæde i dagtilbud kræver at samarbejde med forældrene, skaber en kultur med rutiner, traditioner, normer og en atmosfære, hvor de voksne møder barnet med respekt, ligeværdighed, dialog og tillid.

Børnene skal opleve, at de har medindflydelse på deres hverdag og at de er lige værdige med voksne som personer. Dette forudsætter en anerkendende pædagogik hvor det pædagogiske personale og forældre bestræber sig på at se verden gennem barnets øjne, være lyttende, indlevende, se hvad barnet er optaget af og forstå barnets følelser og handlinger. Det kræver samtidig at den voksne formår at reflektere over sin egen kommunikation og er i stand til at undgå at tillægge barnet forkerte motiver.

Ref.5. Jævnfør: Børnehuset Solsikken principper og værdier for det pædagogiske arbejde. s. 7

Børn i udsatte positioner

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan der skabes et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes:

I kraft af vores barnesyn, arbejdes der i Område Smørum med børn i udsatte positioner ud fra en individuel tilgang. Personalet anerkender, at børn lærer på forskellig vis, og tager udgangspunkt i det enkelte barns forudsætninger og behov – dernæst tilrettelægges den pædagogiske indsats. Relationen, tryghed og tillid kommer forud for og er kerneopgaven i al vores pædagogiske arbejde. Personalet understøtter derfor det enkelte barn ved at give det redskaberne til at opnå trivsel og ny læring. Disse redskaber er forskellige fra situation til situation og fra relation til relation.

Der skal være tydelig struktur omkring rutiner og dagligdagen for det enkelte barn så det skaber tryghed og genkendelighed. Der arbejdes i små grupper og med primær voksne, så børnene udvikles i trygge omgivelser samt med hensyntagende til deres individuelle behov.

Børn i udsatte positioner skal være en betydelig del af fællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældreskabet.

Personalet samarbejder med forældre og fagpersoner i forvaltningen omkring børnene, hvis behovet er der. Endvidere arbejdes der med handleplaner, der laves i

samarbejde med forældrene, hvor der beskrives hvilke eller hvilken udfordring børnene skal øve sig på med hjælp fra de voksne.

Solsikkens arbejde med børn i udsatte positioner (Ref.6)

I forhold til arbejdet med børn i udsatte situationer, er der fokus på social inklusion, trivsel, læring, og forældresamarbejde via en inkluderende- anerkendende pædagogik. Af udfordringer kunne evt. ses sprogvanskeligheder, fysiske sygdomme, sociale vanskeligheder og børn i sorg- og krisesituationer.

Personalet er derudover ressourceorienterede i tilgangen til arbejdet og forsøger at skabe de bedst mulige fysiske og psykiske rammer, for at børnene også opnår de optimale muligheder for udvikling og læring. Dette gøres specifikt ved at være undersøgende ift. barnets adfærd og følge barnets læringsspor. Der er fokus på barnets intention frem for barnets handling, og barnet støttes.

Personalet er bevidste om deres position som rollemodeller og opgaven med at skabe muligheder for deltagelse i fællesskaber, da det er her læringen sker.

Ref.6. Jævnfør: Børnehuset Solsikken principper og værdier for det pædagogiske arbejde. s. 7

Sammenhæng til børnehaveklassen (kun gældende for kommende skolestartere)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen og mini SFO:

Sammenhæng i børnenes liv betyder, at skolen bygger videre på et tydeligt børneperspektiv, der tager over, hvor dagtilbuddet slipper. Område Smørum's Børnehuse vil i børnenes sidste år i dagtilbud etablere pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter børnenes sociale kompetencer og færdigheder som vedholdenhed og fordybelse. Derved forberedes de på at møde nye sociale og faglige sammenhænge med tro på egne evner, nysgerrighed og gå-på-mod.

Storbørnsgrupperne arbejder alle med aktiviteter, der er målrettet børnenes udviklingstrin og formålet med de pædagogiske læringsmiljøer og aktiviteter er, at børnene bliver mere bevidste om egne ressourcer, bliver livsduelige og vedholdende

samt selvhjulpne. Storbørnsgruppernes pædagogiske læringsmiljøer etableres på baggrund af dagtilbuddets helhedsorienterede børnesyn og har fokus på barnets sproglige, sociale, personlige og motoriske kompetencer. Det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud tilbyder også børnene mulighed for at udvikle faglige færdigheder i form af leg med bogstaver, tal, mønstre, former m.v.

I løbet af foråret vil der komme SFO personale på besøg i husene og storbørnsgrupperne tager på besøg i skolen.

De seks læreplanstemaer og 12 læringsmål

Det skal fremgå, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, inden for og på tværs af de seks pædagogiske læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab

Der er fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. Målene udtrykker sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Denne del udarbejdes af den enkelte daginstitution.

Pædagogiske mål for temaet:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn, social og kulturel baggrund.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

- Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for alsidig personlig udvikling.

Beskriv hvordan temaet alsidig personlig udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.

I Børnehuset Solsikken omsættes temaet og kommer til udtryk igennem de sociale og kulturelle fællesskaber der arrangeres. Personalet støtter børnene i at udtrykke deres følelser, mærke egne behov men også andres behov. Endvidere øves der i, at vente på tur og lære at acceptere beslutninger, som går imod egne ønsker. Personalet giver børnene små opgaver, f.eks. dække bord, hjælpe hinanden ved bordet, tage tøj af og på. Små opgaver som er tilpasset alder og udvikling.

Praksisfortælling

Fortællingen herunder handler om en dreng der er bevidst om egne behov, men udviklingsmæssigt stadig har svært ved at forstå, at de andre også har et behov. Han har med andre ord svært ved at vente på sin tur. Drengen har til tider et anstrengt forhold til nogle af de andre børn, idet de er bange for ham da han kan være udad reagerende. Han har en fin og tæt relation til den voksne A.

Halvdelen af børnene på stuen og pædagogmedhjælper A. sidder og taler sammen under frokosten kl. 11. Vi taler lidt om hvad de har med i deres madpakker, hvem der har lavet den og om de selv har været med til at lave den.

Og for at alle ikke snakker i munden på hinanden siger A.; at vi tager en runde. M. fra storebørnsgruppen starter, og han fortæller om sin madpakke. A. har en dreng E. på 3 år ved sin højre side, som har meget svært ved at vente til det bliver hans tur, og han er så ivrig efter at fortælle om hans madpakke, at han kommer til at afbryde M, så A. fortæller E. at det også bliver hans tur om lidt. M. fortæller videre, og turen går så videre til en anden dreng, og det er stadig ikke E. 's tur endnu, han afbryder endnu engang og vil fortælle om hans madpakke, og det gør han et par gange mere, hvor A. forklarer ham, at der er to mere og så er det hans tur. A. peger og viser E. hvem der er før ham, og viser ham at vi er gået efter tur, lidt lige som at stå i en kø forklare A. ham, og forklarer videre til alle, at det jo er svært at lytte hvis alle snakker på samme tid, så kan vi jo ikke hører hvad hinanden siger. Og det virkede som om E. bedre forstod det, for derefter kunne han godt lytte til de sidste to der var før ham, og endelig blev det hans tur.

Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for alsidig personlig udvikling

I situationen er det vigtigt, både at give hver enkelt barn plads til at blive hørt og vigtigt at alle er en del af gruppen. Det enkelte barn har ikke medbestemmelse over situationen, da han skal vente til hans tur, men han har medbestemmelse over, hvad han vil sige. Han får endvidere også omsorgen der gør at han kan være i det.

Læringen i fortællingen er, at når man sidder mange sammen, hvor alle gerne vil fortælle, så må man vente til det bliver ens tur. I denne situation, blev det nemmere for E. efter at A. forklarede ham det på en anden måde, så det ikke blev en negativ oplevelse, men en oplevelse hvor både E. og de andre børn lærte noget de kan bruge fremadrettet- når de skal vente på deres tur og dermed støttes temaet social udvikling, kommunikation og sprog samtidig.

Social udvikling

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

- Beskriv hvordan temaet social udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet social udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for social udvikling.

Beskriv hvordan temaet social udvikling omsættes og kommer til udtryk i praksis

I Børnehuset Solsikken forstår og understøttes temaet social udvikling ved, at personalet anerkender og respekterer børnene som de personer de er, samt søger at give dem en oplevelse af at høre til. Personalet understøtter børnene i, at lære at møde andre mennesker med anerkendelse og respekt, samt generelt udvikle de kompetencer der skal til for at indgå i et fællesskab.

Børnene skal kunne samarbejde og lære at indgå i ligeværdige sociale venskaber, samt kunne tage hensyn til andre. Derudover skal børnene på sigt lære, at kunne modtage en kollektiv besked, følge reglerne på stedet, tilsidesætte egne behov og vente på tur.

Endvidere skal personalet give børnene oplevelsen af, at der tages hånd om evt. problemstillinger i forhold til trivsel. Personalet viser og italesætter at mobning ikke er acceptabelt og viser og støtter børnene i stedet med at hjælpe hinanden og vise omsorg over for hinanden. Derudover støttes børnene i at etablere nye venskaber, ved at skabe både store og små rum for det. Personalet er opmærksomme og støtter børnene i at løse konflikter selv og over børnene i at italesætte følelser og se på hinandens kropssprog.

Praksis fortælling

Det er morgen og P. er lige blevet afleveret i børnehaven af sin mor. Han går målrettet hen til tre jævnaldrende kammerater, som sidder fordybet og leger i et hjørne. De fire drenge leger tit sammen, men ofte føler P. sig holdt udenfor, fordi de andre kun ønsker at lege en bestemt leg, som han ikke er interesseret i at lege.

Der går ikke lang tid før P. kommer over og siger at de andre driller og at han ikke må være med. Jeg kommer med over og hører historien fra begge sider. De tre andre var fordybet i en god leg og vil gerne blive i den leg. P. som lige er kommet til, vil gerne have at de skal lege noget andet, da han synes de altid leger den leg og at det er kedeligt. De andre fortæller mig, at han gerne må være med, men at P. ikke vil være med, fordi han ikke vil være et dyr.

Jeg taler med dem frem og tilbage og kompromiset bliver, at der selvfølgelig skal være plads til alle, men at P. er nødt til at indgå i legen med de roller, der er i legen. De andre drenge siger der mangler nogen dyr i legen og nævner flere. P. ønsker slet ikke at være et dyr og vil ikke rigtig give sig.

Jeg taler med P. om, at lige nu leger de andre en leg, som de gerne vil lege færdig og hvis han gerne vil være med, er det et dyr de mangler i legen. men samtidig snakker jeg med de andre om, at P. skal have lov at vælge sit eget dyr, da han virkelig ikke har lyst til at være nogen af de nævnte. Vi taler efterfølgende om, at det er vigtigt at alle får lov at bestemme i legen, men at man samtidig heller ikke kan få lov at bestemme alt i legen, hvis alle skal synes det er sjovt.

P. er stadig ikke tilfreds med, at han skal være dyr, selvom han får lov at bestemme hvilket dyr det skal være. Han vil lege noget helt andet. Jeg fortæller ham at de andre rigtig gerne vil have ham med, men at det er det de leger lige nu. - og hvis han stadig ikke har lyst, så vil jeg gerne lave puslespil eller noget andet sammen med ham. Og når de andre er færdige, så kan han være med til at bestemme en ny leg, som han synes er sjov.

P. vælger at lave puslespil med mig, men efter kort tid beslutter han sig for, at han gerne vil være med alligevel. Han går hen til de andre og fortæller hvad han gerne vil være og forslaget bliver modtaget, hvor efter de leger i en lidt længere periode.

Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for social udvikling.

I praksis fortællingen ses det at P. rigtig gerne vil være med i de tre andre drenges leg. Han tager selv initiativ til at gå ind i legen, men har lidt svært ved at acceptere legens vilkår og føler de driller ham. Han har en tryk relation til den voksne som han søger hjælp hos, men er ikke til at starte med, tilfreds med den løsning der kommer. P. har lidt svært ved at han skal gå på kompromis og tilsidesætte sine egne behov/ideer for hvordan legen skal udforme sig. Han skal lære at forstå og acceptere, at når man kommer udefra og gerne vil være med, må man også delvist indgå på andre betingelser og ikke blot komme og overrule andres lege.

Da P. har tænkt lidt over det, vælger han dog alligevel at lave det kompromis der skal til for at de alle kan hygge sig sammen, og de andre drenge udviser forståelse og accepterer også at P. skal have lov at bestemme lidt selv.

Beskriv hvordan temaet social udvikling ses i samspil med de øvrige temaer.

I praksisfortællingen er den sociale udvikling i fokus, men derudover kommer den alsidige udvikling, samt kommunikation og sprog også i spil. Samspillet stiller krav til børnenes evne til at italesætte deres behov, lytte til hinanden, samt acceptere og respektere forskellige indgangsvinkler og behov.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kommunikation og sprog.

Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog omsættes og kommer til udtryk i praksis.

I Børnehuset Solsikken kommer temaet kommunikation og sprog til udtryk ved at personalet støtter børnene i deres kommunikation og sproglige udvikling. Dette gøres ved at italesætte tingene i mange forskellige sammenhænge og dagligdags aktiviteter, samt ved at kommunikerer med børnene på forskellige niveauer alt efter behov og udviklingstrin.

Derudover støttes børnene i deres indbyrdes kommunikation med hinanden, når behovet herfor opstår. Kommunikation og sprog er både de verbale og de nonverbale redskaber der bruges for at kunne kommunikere med hinanden. Kan barnet ikke give udtryk for sine behov eller sin nysgerrighed, sker udviklingen langsommere eller slet ikke. Sproget er derfor nødvendigt for hele barnets udvikling.

Det er vigtigt at børnene får en følelse af at blive hørt, da kommunikationen mellem barn/barn og voksen/barn er med til at styrke barnets selvværd. -det at blive hørt og lyttet til. Børnene har brug for verbalt at kunne sige fra og til, for bl.a. at kunne lære at løse konfliktsituationer, med støtte fra den voksne. Børnene skal lære at sætte ord på følelser og behov og udfordres til sproglig kreativitet ved at udtrykke sig på mange forskellige måder.

Ovenstående udvikles ved bl.a. at sætte ord på barnets handlinger, følelser og behov, samt få børnene til selv at sætte ord på deres handlinger, følelser og behov. Derudover læses og synges der, laves rim og remser, dialogisk læsning samt lyttes og leges til musik.

Praksis fortælling

En gruppe førskolebørn sidder og spiser formiddagsmad ved 9-tiden, inde på vores stue. Vi sidder og snakker om vulkaner. G vil meget gerne fortælle om en udsendelse han har set i tv om emnet. De andre børn byder ind med deres viden, men bliver afbrudt af G. hele tiden.

Jeg siger til G. at alle skal have lov at komme til at fortælle efter tur. G. efterlever det og spørg de andre om de er færdige med at fortælle. Jeg siger til G. at vi bagefter måske kan gå på legepladsen og bygge en vulkan i sandkassen. Vi får lavet en vulkan og flere af de mindreårige kommer over og G. fortæller og forklarer hvordan de skal bygges.

Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kommunikation og sprog.

I praksis fortællingen er G. meget optaget af emnet og vil meget gerne fortælle om det han er optaget af, samt videregive sin viden til de andre børn. G. er dominerende i børnegruppen og i sin iver kommer han til at overrule de andre børn. Det er svært for ham at lade de andre børn komme til orde. G. oplever at skulle tilsidesætte egne behov for en stund, hvorefter der bagefter stadig der er plads og rum for hans fortælling. Det lykkedes ham senere at få videreudviklet hans fortælling til en leg i sandkassen, hvor han får inkluderet de mindreårige børn på en fin og positiv måde, samt får vider givet sin viden.

Beskriv hvordan temaet kommunikation og sprog ses i samspil med de øvrige temaer.

I praksis vil der ofte være flere læreplanstemaer i spil, når der arbejdes med kommunikation og sprog. I forbindelse med kommunikation og sprog berører vi bl.a. lærerplans temaerne for, social udvikling og alsidig personlig udvikling i vores praksisfortælling. Vi berører også kultur, æstetisk og fællesskab samt, natur, udeliv og science og til slut også krop, sanser og bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

- Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for krop, sanser og bevægelse.

Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelser omsættes og kommer til udtryk i praksis.

I Børnehuset Solsikken kommer temaet krop, sanser og bevægelse til udtryk, ved at personalet er beviste om at stimulere børnenes lyst, samt understøtte deres mulighed for at bruge deres krop og sanser i så mange sammenhænge som muligt. Der arbejdes med emner som omhandler motorik-bane, sanglege med forskellige fagter, motionsløb på legepladsen, lange gåture i området, med indlagte forskellige fysiske lege, lege hvor der sættes ord på krop og bevægelser og powernap, hvor alle kommer ned i tempo og mærker sig selv.

Derudover kravler, gynger, cykler, og rutsjer børnene i hverdagen på legepladsen. Dernæst trænes børnene i at tage deres tøj af og på.

Udover at målrette aktiviteter for det grove motoriske, har personalet også for øje at finmotorikken skal udfordres. Dette gøres ved at arbejde med fx at holde rigtig på en tush, lege med modellervoks, lave perler og andre finmotoriske aktiviteter.

Derudover arbejdes der med emner der kører over en længere periode hvor personalet har fokus på alle sanserne. Der tales og læses om sanserne og det understøttes ved fysisk at smage, røre, høre og føle på det udvalgte.

Endvidere søger personalet også at give den nære kropslige erfaring med nærhed, fx trøst, sidde på skødet, at holde i hånd osv.

Målet er at give børnene en fornemmelse og en fortrolighed med deres sanser, samt deres egen fysiske formåen således, at deres sanseintegration bliver stimuleret mest muligt. Kroppens velvære er fundamentalt for barnets generelle velbefindende og kroppens fysiske og psykiske sundhed er afgørende for børnenes generelle udvikling.

Praksisfortælling

Vi har motion på programmet og i denne forbindelse er planen at vi skal have vores forhindringsbane frem i vores køkkenalrum. Jeg får stillet den op i samarbejde med en kollega. Tanken er at alle børnene i gruppen skal igennem forløbet på forhindringsbanen. De stiller sig op i køen og begynder at "bestige" forhindringsbanen. Det er tydeligt at se hvem der har prøvet den før og hvem der ikke har. De store kommende skolebørn, gennemfører den uden problemer. De formår alle at klare både at gå på line og kravle over og under forhindringerne uden hjælp. De mindre børn har brug for hjælp. F. er meget forbeholden og vil ikke op på forhindringen. Hun står på siden og lader de andre springe hende over. Jeg spørger hende om hun ikke skal op og hun svarer nej. Jeg lader hende stå lidt og kigge på, så hun lige får en chance for at se tingene an.

Efter et stykke tid spørger jeg hende igen. Jeg tilbyder at holde hende i hånden, mens hun skal gå over det smalle stykke. F. gennemfører banen, og fortsætter med at holde i hånd de efterfølgende gange hun skal prøve den. Efter et stykke tid beslutter hun sig for at nu kan hun godt selv, men i stedet for at gå, vælger hun at kravle hen over forhindringen, hvilket går meget langsomt, men sikkert. Jeg lader i mellemtiden de andre børn springe hende over i køen, for at give hende plads til at tingene sker i hendes tempo. Jeg giver hende en highfive, da hun kommer over på den anden side. F. har virkelig skullet overvinde sig selv i starten og har efterfølgende fået så meget mod, at hun kaster sig ud i at prøve det alene. Hun prøver den efterfølgende mange gange selv.

Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for krop, sanser og bevægelse.

I praksis fortællingen ses det at børnene via motorikbanen udforsker egne evner og grænser for hvad deres krop formår. De eksperimenterer i forhold til de mange forhindringer deres krop skal omstille sig på, for at kunne gennemføre banen. Der skal bruges balance, når de går på line, samt rutsje og kravles for at gennemføre banen. Derudover er sanserne også i spil. Hun skal justere kroppen i forhold til om banen er fast/blød el glat/stabil.

Det ses hvordan F. til at starte med, er bange og meget usikker på sig selv, men senere overvinder sig selv. Hun får udfordret sig selv og hun vokser og bliver stolt af, at hun kan. Relationen til den voksne er tryk og F. bestemmer selv tempoet tingene skal foregå i.

Formålet fra den voksne side af, er at F. skal få tro på egne evner, ved at den voksne justerer hjælpen alt efter hendes behov.

Til at starte med at hun brug for forståelse og anerkendelse for hvordan hun har det. - Da hun har fået hjælp til at overvinde sin frygt, har hun brug for at man giver slip, så hun selv får lov at udforske sin færdigheder og kunnen. Samt at man ser hende for hendes bedrift.

Det ses også at der er plads til hende i gruppen, de andre går blot uden om hende. Relationen til den voksne er så tryk, at hun sammen med den voksne overvinder sig selv.

Beskriv hvordan temaet krop, sanser og bevægelse ses i samspil med de øvrige temaer.

I praksis vil der ofte være flere læreplanstemaer i spil, når der arbejdes med krop, sanser og bevægelse. Der arbejdes i vid udstrækning i mindre grupper, for at skabe større mulighed for nærvær og fordybelse, hvorimod, at det i andre sammenhænge giver god mening at være samlet alle sammen, til en fælles oplevelse/aktivitet. I forbindelse med krop, sanser og bevægelse berører personalet bl.a. lærerplans temaerne; kommunikation og sprog, social udvikling, samt alsidig personlig udvikling.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for temaet:

- 1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- 2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

- Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for natur, udeliv og science.

Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science omsættes og kommer til udtryk i praksis.

I Børnehuset Solsikken kommer temaet natur, udeliv og science til udtryk ved at alle generelt er meget ude. Der tages på gåture, samt på ture ud i skoven. Her observere børn og personale i fællesskab naturen omkring rundt om os, ved at lytte, se og fysisk undersøge omgivelserne, samt tale om det oplevede.

Personalet giver børnene et kendskab til årstiderne, naturen og dens fænomener, samt en respekt, omsorg og forståelse for dens dyr og planter.

Derudover er alle meget på legepladsen, hvor børnene selv leger og støttet af de voksne, eksperimenterer med naturen i form af leg med både vand, mudder, sand, pinde, plukkede blade, bær, samt sanser, ser og rører dyr etc.

Der arbejdes med planlagte aktiviteter hvor der plantes blomster og urter, samt efterfølgende plejer dem. Personalet har en observerende, undersøgende og fortællende indgangsvinkel, som går over i en dialog, hvor børnene kan snakke indbyrdes, fordybe sig og stille spørgsmål til den voksne i et trygt fællesskab.

Personalet søger at vække et engagement, glæde og ejerskab hos børnene, samt vække deres nysgerrighed og lyst til at udforske og sanse naturen endnu mere. Målet er at børnene får så mange erfaringer som muligt og lærer at forstå hvordan naturen omkring dem hænger sammen, herunder årsag og virkning.

Praksis fortælling.

For 3 år siden var der en dreng, som havde en kastanje i sin jakkelomme. Han viste mig den, og jeg fortalte ham, at man kan lægge den i jorden, og så kommer der en lille spire op efter lang tid, og til sidst bliver det til et stort flot træ. Den lille kastanje blev så lagt i jorden.

Den fortælling kender næsten alle børnene i børnehaven, da de har været med til at passe og pleje kastanjetræet og følge, at det vokser, og om den nu også var blevet højere end de forskellige børn.

Nu var dagen kommet, hvor træet skulle plantes ud på vores legeplads. Først skulle børnene og jeg finde et godt sted til vores flotte kastanjetræ. Træet skal have plads til at blive meget stort. Træet skal gerne give os skygge med tiden, vandslangen skal kunne nå derover (træet har brug for vand, når det først er plantet)

Så fandt vi skovle frem og børnene skiftedes til at grave. Imens snakkede vi om hvorfor hullet skulle være så stort (rodnet) og en hel masse andet. bl.a. hvorfor er der så mange sten og regnorme i den jord, vi graver op.

En dreng hentede en cykel, som skulle transportere den meget tunge, gode nye jord - som stod i sækken et andet sted på legepladsen - hen til bordet. Der var flere børn som hjalp med at støtte sækken under transporten; godt samarbejde.

Børnene skiftedes til at fylde det nye jord i hullet. På samme måde blev kastanjetræet transporteret over til hullet. Da vi får trukket urtepotten af, beundrede vi det smukke rodnet og fik en god snak om, hvorfor og hvordan det kan være, at den har det. Dette gav anledning til mange andre tanker og spørgsmål hos børnene.

Jeg hentede vand i den store vandkande og børnene hjalp på skift med at hælde vand i hullet. Ved fælles hjælp fik vi lagt alt jorden i hullet og trampet det hårdt rundt om træet og gav træet det sidste vand. Så snakkede vi om, at vi nok hellere måtte sætte et hegn rundt om træet, så der ikke er nogle, som 'kommer til' at hive i grenene.

Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for natur, udeliv og science.

I praksis fortællingen er stemningen at projektet giver mening for børnene og at de derfor rigtig gerne vil deltage. Børnene stiller spørgsmål, diskutere med den voksne og vil generelt rigtig gerne hjælpe, have indflydelse på det der skal ske, samt samarbejde med hinanden og den voksne herom. Aktiviteten er sammensat således at børnene kan bidrage på lige fod, på tværs af alder, køn og kompetence og de får heraf, alle en følelse af, at være betydningsfulde. Intentionen fra den voksnes side er at give børnene en viden og interesse for naturen/science. Derudover er intentionen at læringen skal ske gennem det fælles tredje, samt styrke deres sociale kompetencer og samarbejdsevner.

Beskriv hvordan temaet natur, udeliv og science ses i samspil med de øvrige temaer.

I praksis vil der ofte være flere læreplanstemaer i spil, når der arbejdes med natur, udeliv og science. Her berøres både lærerplans temaerne for krop, sanser og bevægelse, kommunikation og sprog, social udvikling, samt kultur, æstetik og fællesskab. Alle har en fælles oplevelse, hvor der tales sammen og læres nye ting, og hvor alle mærker, føler og sanser omgivelserne.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for temaet:

1) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2) Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter det pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

- Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab omsættes og kommer til udtryk i praksis.
- Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab ses i samspil med de øvrige temaer.
- Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kultur, æstetik og fællesskab.

Beskriv hvordan temaet kultur, æstetik og fællesskab omsættes og kommer til udtryk i praksis.

I Børnehuset Solsikken omsættes temaet og kommer til udtryk gennem de aktiviteter der laves med børnene. Der bruges forskellige materialer til de kreative udfoldelser når personalet planlægger forskellige temaer, f.eks. bondegårdsdyr, vilde dyr og lign. Personalet giver børnene mulighed for at udfolde deres fantasi og kreativitet via de forskellige materialer der præsenteres for børnene.

Praksisfortælling:

Fortællingen foregår i alrummet om formiddagen med en gruppe børn især en dreng S. knap 5 år og en pædagog.

Børnene fra den ene stue har lavet tegninger til udsmykning af vores opslagstavler. S. tegner en stor firkant med nogle streger henover. Hver gang har han sagt, at det var en iPad.

Personalet har spurgt om han ikke kan prøve at tegne noget andet end en iPad.

F.eks. et hus, en bil eller et skib. Han siger han gerne vil tegne et flot hus, men at han ikke ved hvordan man gør. Pædagogen spørger de andre børn om de vil tegne huse, det vil de heldigvis gerne og et andet barn spørger S. hvordan hans hus ser ud.

Det kan han ikke helt huske. Pædagogen styrer snakken om hvordan et hus kan se ud, mens hun tegner et firkantet hus med tag osv. Han begynder at tegne et hus. S. og nogle af de andre børn sidder ved bordet sammen med pædagogen. S. sidder og kigger på papiret og kommer ikke rigtigt i gang.

Indimellem spørger han hvad der mangler. Pædagogen spørger om der skal være døre og hvor mange vinduer der skal være. Alle inkl. S. tegner nu ivrigt og koncentreret videre. Da S. har tegnet huset færdigt, spørger pædagogen om der er en have og om der er træer eller andet i haven. Han tegner glad et træ og siger selv at der skal være blomster som han også tegner. S. ender med at lave en rigtig flot tegning, som hænges op på opslagstavlen. Da han senere bliver hentet, hiver han stolt sin mor hen til opslagstavlen for at vise hende tegningen. Det er kendetegnende at S. kan meget mere end han tror. At nærvær fra en voksen kan hjælpe ham til succesoplevelser.

S. viser via sine adfærd, at han gerne vil, men har svært ved det. Og har brug for hjælp samt for nærværet fra en voksen til at blive guidet, koncentrere sig om det han skal og at han mangler lidt tillid til sine egne evner.

S. har en god relation til de andre børn, er meget afholdt i børnegruppen og har et fint forhold til pædagogen.

Beskriv hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter de to mål for kultur, æstetik og fællesskab

S. får bl.a. den læring, at han kan få hjælp fra både gruppen og en voksen til det der kan være svært. At han kan mere end han tror, samt at han ikke skal opgive på forhånd og at tegningen af et hus bliver endnu flottere når man gør sig umage og tegner blomster og træer udenom.

S. har i situationen den medbestemmelse at han bestemmer hvad der skal tegnes, når det nu ikke lige skal være en iPad.

Det er vigtigt at de professionelle guider de børn der har svært ved nogen ting, således, at de også får nogle succesoplevelser. Og at der er tid til at tilgodese det enkelte barn. At nærværet kan være med til at give børnene nogle succesoplevelser og give dem mere selvtillid og selvværd.

Fortællingen viser endvidere, at der i denne type pædagogisk læringsmiljø er plads til alle børn og at personalet skaber nærværs situationer, hvor guider børn, der har svært ved nogle ting.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet (udarbejdes områdevis)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Område Smørum alle 10 børnehuse inddrager lokalsamfundet i det daglige pædagogiske arbejde.

Det betragtes som en vigtig og naturlig del af det dannende element i det pædagogiske arbejde - at barnet får et kendskab til kulturinstitutioner samt et større kendskab til det lokalsamfund, de er en del af.

Vores 10 børnehuse er placeret centralt i Smørum og relativ tæt på hinanden, dog med undtagelse af et enkelt hus, som ligger i en mindre landsby uden for Smørum. Det betyder, at mange af husene gør brug af de samme tilbud som fx den lokale tennisklub, hvor frivillige tilbyder tennisundervisning til børnehavebørn.

I perioder samarbejdes der med den lokale ungdomsklub Springbrættet, som stiller deres gymnastiksal og -redskaber til rådighed.

Derudover er der ved juletid samarbejder med plejecentre, som fx Porsebakken, om at gå Luciaoptog ligesom de lokale kirker besøges.

Enkelte huse har i fællesskab eller hver for sig lånt den lokale spejderhytte, hvor de har mødtes hele dage hver uge med storgruppebørnene.

Biblioteket i Smørum Kulturhus har over en periode iværksat, at der kom højtlesere ud i husene og læste bøger højt for børnene. Derudover er det muligt at få leveret bogkasser, hvor bøgerne vælges ud fra et tema, som det enkelte børnehus måtte have fokus på, ligesom det er muligt at besøge biblioteket med en gruppe børn.

Derudover deltager vi når biblioteket udbyder forskellige kulturelle tilbud, som fx visning af børnefilm og teater, ligesom de stiller udstillingsplads til rådighed for børnenes projekter.

Hvert år har Område Smørum tradition for at afholde en idrætsdag, hvor alle husene mødes på Balsmoseskolens idrætsbane. Hvert hus har ansvar for en aktivitet med beskrivelse af hvad opgaven går ud på.

Tanken med denne tradition er, at styrke sammenhængskraften i Område Smørum. Derudover får børnene en fornemmelse af at være en del af noget større, og måske møder én de kender fra svømning, fodbold, gymnastik etc.

I Område Smørum har vi ligeledes en tradition med, at alle kommende mini-SFO børn kommer en tur til Eksperimentarieret. Her får børnene igen mulighed for at møde nogen de kender samt at blive bekendt med hvem de kan møde i mini-SFO'en få måneder efter.

Vi samarbejder med Smørumskole i forbindelse med overgangen fra dagtilbud til skole. For at sikre en tryk overgang for børnene, er der på nuværende tidspunkt ved at blive udarbejdet en kanon over sange og lege, som alle de kommende mini-SFO børn skal lære i deres børnehave, og som de kan lege videre når de starter i mini-SFO. Hvert barn vil desuden få en mappe hvor der skal sættes billeder ind af deres familie, hvor de skal tegne sig selv og svare på nogle spørgsmål om hvad de kan lide etc. Denne mappe følger med over i mini-SFO.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø (udarbejdes af den enkelte daginstitution)

Beskriv med korte pædagogiske refleksioner hvordan det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø integreres i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv.

Fremadrettet vil Børnehuset Solsikken arbejde med Dagtilbudstermometeret. Det er et gratis elektronisk spørgeskemaværktøj, der giver personalet i Solsikken mulighed for at få indblik i og blive klogere på børnenes oplevelse af det psykiske, æstetiske og fysiske børnemiljø i tilknytning til de pædagogiske lærerplaner. Dagtilbudstermometeret bidrager til at sikre børnenes perspektiv og stemme i arbejdet med at fastholde og udvikle et børnemiljø, der fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Dagtilbudstermometeret består dels af et talende spørgeskema til de 4-6 årige børn samt refleksionsskemaer til det pædagogiske personale. Det psykiske børnemiljø i Børnehuset Solsikken handler om, hvordan børnene trives med sig selv, de andre børn og med personalet i dagtilbuddet.

Det gode psykiske børnemiljø kendetegnes ved positive, omsorgsfulde samt anerkendende relationer og venskaber, som bygger på respekt, tryghed, tillid og nærvær. Samtidig handler det gode psykiske børnemiljø om børns muligheder for medbestemmelse og deltagelse i hverdagen.

Det æstetiske børnemiljø i Børnehuset Solsikken handler om, hvordan børn gennem sanseoplevelser påvirkes af de rum og rammer, der omgiver dem. Det æstetiske børnemiljø berører indretning og udsmykning af rum, men også om den atmosfære der findes her. Et godt æstetisk børnemiljø stimulerer børnene og giver dem positive og tilpas udfordrende sanseoplevelser. Æstetisk børnemiljø er også børnenes leg og et fokus på, hvordan pædagoger kan understøtte legen. Når et barn bliver påvirket gennem sine sanser og får mulighed for at lege og skabe, sker en vigtig æstetisk erkendelsesproces.

Det fysiske børnemiljø i Børnehuset Solsikken handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs. Det drejer sig bl.a. om indeklima, lys, lyd, pladsforhold, inventar, hygiejneforhold mm. Et godt fysisk børnemiljø i sunde, trygge og sikre rammer giver børnene plads og overskud til at lege og lære gennem fordybelse og bevægelse. Det sikrer, at rammerne ikke bliver en begrænsning for børnenes muligheder for udvikling og deltagelse.

Værktøjskasse

Du kan læse mere om **den styrkede pædagogiske læreplans** rammer og indhold her:

https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/7044%20EVA%20SPL%20Publikation_web_1.pdf

Du kan læse mere om **evaluerende pædagogisk praksis** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/evaluerende-paedagogisk-praksis>

Du kan læse mere om **redskab til selvevaluering** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/redskab-til-selvevaluering>

Du kan læse mere om **redskab til forankringsproces** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/redskab-til-forankringsproces>

Du kan læse mere om **forældresamarbejde** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/foraeldresamarbejde>

Du kan læse mere om **samspil og relationer i det pædagogiske læringsmiljø** her:

<https://emu.dk/dagtilbud/en-paedagogisk-laereplan/samspil-og-relationer-i-det-paedagogiske-laeringsmiljo>

Bilag:

1. Børnehuset Solsikkens Pædagogiske principper og værdier
2. Personalets forventningsafstemning i forhold til **praksis, samarbejde, arbejdsfællesskab og arbejdsmiljø.**